

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนลาคกระบัง

การศึกษาวิจัยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนลาคกระบังนี้มุ่งเน้นให้เห็นถึงลักษณะขยายตัวของเมืองกรุง เทพมหานครที่ได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อสภาพชุมชนชานเมือง ทำให้ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนลาคกระบังมีการเปลี่ยนแปลงไป

ก. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จะแบ่งออกเป็น

1. การประกอบอาชีพเมื่อเริ่มทำงานของชาวลาคกระบัง
2. การเปลี่ยนอาชีพ
3. การประกอบอาชีพและรายได้ปัจจุบัน
4. การประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือไปจากอาชีพหลัก

ข. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จะแบ่งออกเป็น

1. ภูมิลำเนาเดิม
2. การอพยพย้ายถิ่นของประชากร
3. ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน
4. การสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย
5. สถานที่ให้บริการในการซื้อสิ่งของจำพวกต่าง ๆ
6. การคมนาคมและการเดินทาง
7. ความคิดเห็นและแนวทางทางการพัฒนาที่ประชาชนมีต่อชุมชนลาคกระบัง

ก. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

1. การประกอบอาชีพเมื่อเริ่มทำงาน

หัวหน้าครัวเรือนชาวลาดกระบังเริ่มทำงานประกอบอาชีพหารายได้ให้แก่ตนเอง ตั้งแต่อยู่ในวัยประมาณ 16 - 20 ปี โดยมีถึงร้อยละ 43 อีก ร้อยละ 30.5 จะเริ่มทำงานมีรายได้เมื่ออายุระหว่าง 21 - 25 ปี ส่วนผู้ที่เริ่มทำงานเมื่ออายุ 26 - 30 ปี นั้นมีร้อยละ 14 แต่ผู้ที่เริ่มทำงานเมื่ออายุ 31 ปีขึ้นไปนั้นมีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น สำหรับผู้ที่เริ่มทำงานมีรายได้ ตั้งแต่อายุ 11 - 15 ปี พบว่ามีร้อยละ 9.5 และอีกร้อยละ 2 เป็นผู้ที่เริ่มทำงานตั้งแต่อายุ 11 ปีลงมา

ตารางที่ 12 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุที่เริ่มค้นทำงาน มีรายได้ของตนเอง

อายุ	ร้อยละ
ต่ำกว่า 11 ปี	2.0
11 - 15	9.5
16 - 20	43.0
21 - 25	30.5
26 - 30	14.0
31 ปีขึ้นไป	1.0
รวม	100.0 (200)

สำหรับอาชีพเมื่อเริ่มทำงาน ส่วนใหญ่หัวหน้าครัวเรือนชาวลาดกระบัง จะเริ่มตนประกอบอาชีพรับจ้างและรับราชการ โดยมีอัตราส่วนร้อยละ 39 และ 34.5 ตามลำดับ อีกร้อยละ 17 เป็นผู้เริ่มทำงานโดยประกอบอาชีพค้าขาย และบริการ โดยเฉพาะผู้ที่ภูมิลำเนาเดิมในชุมชนลาดกระบังกล่าวว่า เดิมในเขตลาดกระบังนี้ จะไร้อาคารคองเป็นที่สัญจรไปมาแทนถนน เพราะถนนยังตัดเข้าไปไม่ถึงผู้ที่ประกอบการค้าขายจะซื้อสินค้าจากที่อื่น ๆ เพื่อนำมาขายโดยการพายเรือขายไปตามลำคลอง ต่อมาเมื่อมีถนนตัดผ่านเข้ามายังชุมชน จึงเลิกประกอบอาชีพค้าขายและทำอาชีพอื่นอีกต่อไป หรือผู้ที่ไม่เลิกอาชีพทางการค้านี้จะเปลี่ยนจากการพายเรือขายในลำคลอง แต่เดิมมาดำเนินกิจการโดยการเปิดร้านค้าในบริเวณตลาดที่เริ่มมีการก่อสร้างเมื่อมีถนนเข้ามาในบริเวณศูนย์กลางชุมชนแห่งนี้ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนชาวลาดกระบังอีกร้อยละ 5.5 จะเริ่มตนทำงานด้านการเกษตรโดยการเพาะปลูก ทำสวน ทำนา และเลี้ยงสัตว์ นอกเหนือจากนั้นร้อยละ 4 เป็นผู้เริ่มทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่มีอยู่เดิม เช่น โรงสี โรงน้ำแข็ง เป็นต้น และโรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ที่เริ่มขยายเข้ามาตั้งดำเนินงานในชุมชนนี้

ตารางที่ 13 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอาชีพเมื่อเริ่มทำงาน

อาชีพ	ร้อยละ
ทำงานเกษตร	5.5
ค้าขาย, บริการ	17.0
รับจ้าง	39.0
รับราชการ	34.5
ทำงานในโรงงาน	4.0
รวม	100.0 (200)

2. การเปลี่ยนอาชีพ

เมื่อแสดงให้ เห็นถึงอาชีพที่เริ่มต้นทำงานของหัวหน้าครัวเรือนชาว
 ลาดกระบังแล้ว จากการศึกษาวินิจฉัยต่อมา เกี่ยวกับการ เปลี่ยนอาชีพ พบว่ามีผู้ที่ไม่
 เคยเปลี่ยนอาชีพเลยตั้งแต่เริ่มต้นทำงานกระทั่งถึงปัจจุบันนี้เป็นจำนวนถึงร้อยละ

66.5 ส่วนผู้ที่มีการ เปลี่ยนอาชีพหลังจาก เริ่มต้นทำงานแล้วมีอัตราส่วนร้อยละ

33.5 และจำนวนครั้งในการเปลี่ยนอาชีพนั้น จากตารางที่ 14 พบว่าในจำนวน
 ร้อยละ 33.5 นั้น ผู้ที่เปลี่ยนอาชีพเพียงครั้งเดียวมีถึงร้อยละ 17 ผู้ที่เปลี่ยนอาชีพ
 2 ครั้งร้อยละ 8.5 ส่วนร้อยละ 5 เป็นผู้ที่เปลี่ยนอาชีพ 3 ครั้งอีกร้อยละ 1.5

เคยเปลี่ยนอาชีพ 4 ครั้ง ส่วนร้อยละ 1.5 เคยเปลี่ยนอาชีพถึง 5 ครั้งขึ้นไป

แสดงให้ เห็นว่า ชาวลาดกระบังส่วนใหญ่มักจะพอใจในกิจการงานอาชีพนั้น ๆ คั้งนั้น

ส่วนใหญ่จึงไม่ใคร่ เปลี่ยนอาชีพเท่าใดนัก จะมีเพียงส่วนน้อยที่นิยมเปลี่ยนอาชีพเพียง
 ครั้งหรือเท่านั้นในการ เลือกร้างงานที่ตนพึงพอใจ

ตารางที่ (14) อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามการเปลี่ยนอาชีพ

การเปลี่ยนอาชีพ	ร้อยละ
ไม่เคยเปลี่ยน	66.5
เคยเปลี่ยน 1 ครั้ง	17.0
2	8.5
3	5.0
4	1.5
ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป	1.5
รวม	100.0 (200)

สำหรับสาเหตุในการเปลี่ยนอาชีพนั้น จากจำนวนผู้ที่เปลี่ยนอาชีพทั้งหมดร้อยละ 58.21 กล่าวว่า เพื่อต้องการรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนร้อยละ 31.34 ไม่พอใจในลักษณะงานอาชีพเดิม จึงต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การมีสุขภาพไม่ดีทำให้ทำงานอาชีพเดิมไม่ได้ ต้องเปลี่ยนงานใหม่ให้เหมาะสม ซึ่งมีร้อยละ 7.46 นอกจากนั้นอีกร้อยละ 2.99 เป็นสาเหตุอื่น ๆ

ตารางที่ 15 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่เปลี่ยนอาชีพจำแนกตามสาเหตุของการเปลี่ยนอาชีพ

สาเหตุการเปลี่ยนอาชีพ	ร้อยละ
ต้องการรายได้เพิ่ม	58.21
ไม่พอใจอาชีพเดิม	31.34
สุขภาพไม่ดี	7.46
อื่น ๆ	2.99
รวม	100.0 (67)

3. การประกอบอาชีพและรายได้ปัจจุบัน

3.1 การประกอบอาชีพ

เมื่อกรุงเทพมหานครมีการขยายตัวไปสู่ชุมชนชานเมือง การกระจายตัวของประชากรย่อมมีมากขึ้น ประชาชนเริ่มอพยพเข้าสู่ชานเมืองเพิ่มขึ้น ลักษณะชานเมืองกรุงเทพมหานครที่เกยมีพื้นที่เกษตรกรรมโดยเป็นแหล่งเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ ย่อมกลายสภาพเป็นชุมชนเมือง ดังนั้น ผู้คนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่การทำงานเกษตร จะมีการค้าขาย รับจ้าง รับราชการ เป็นต้น ด้วยเหตุ

นี้เมื่อบริเวณชุมชนเขตลาคกระบังที่เดิมเป็นพื้นที่ในการเกษตร เปลี่ยนเป็นบริเวณที่พักอาศัย และพาณิชย์กรรมการประกอบอาชีพของประชากรที่อยู่ในชุมชนนั้นยอมเปลี่ยนไปค้าขาย เช่นเดียวกับชุมชนเมืองอื่น ๆ

ตารางที่ 16) อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามแบบแผนการประกอบอาชีพ

อาชีพ	ร้อยละ
ทำงานเกษตร	7.0
ค้าขาย, บริการ	19.5
รับจ้าง	32.0
รับราชการ	33.5
ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม	6.0
อื่น ๆ	2.0
รวม	100.0 (200)

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า ประชากรที่เป็นตัวอย่างในชุมชนลาคกระบังส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับราชการและรับจ้าง โดยมีอัตราส่วนร้อยละ 33.5 และ 32 ตามลำดับ ร้อยละ 19.5 จะมีอาชีพค้าขายและบริการ ส่วนผู้ที่ทำงานเกษตร คือ ทานา ทำไร่ เพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ มีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น นอกจากนี้ในบริเวณเขตลาคกระบังเริ่มมีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม ดังนั้น ประชากรอีกร้อยละ 6 จึงเป็นผู้ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่เหลืออีกร้อยละ 2 เป็นผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือไปจากอาชีพดังกล่าวแล้ว

เมื่อพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพกับการศึกษาพบว่า ชาวลาดกระบังส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาคือและมีอาชีพรับราชการมากที่สุดคือร้อยละ 53.73 เป็นผู้ทจบระดับอาชีวศึกษาขึ้นไป ซึ่งรองลงมาคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับ มศ. 1 - 3 จะรับราชการร้อยละ 23.88 สำหรับอาชีพรับจ้างก็เช่นกัน ผู้ที่ ประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขึ้นไปถึงร้อยละ 39.06 รองลงมาคือ ผู้ทจบระดับชั้น มศ. 1 - 3 ซึ่งมีถึงร้อยละ 32.81 ที่มีอาชีพนี้ สำหรับผู้ ที่อ่านออกเขียนได้และมีอาชีพรับจ้างจะมีจำนวนน้อย คือ เพียงร้อยละ 4.69 เท่านั้น ในด้านการประกอบกิจการค้าขายและบริการส่วนใหญ่เป็นผู้มีระดับการ ศึกษาในชั้น ป. 1 - 4 คือร้อยละ 35.90 คือร้อยละ 33.33 จะจบชั้น มศ. 1 - 3 ในจำนวนผู้ที่มีอาชีพค้าขายและบริการนี้พบว่า มีผู้ทจบชั้นอาชีวศึกษาขึ้นไปเพียงร้อยละ 5.13 เท่านั้น ส่วนเกษตรกรในชุมชนลาดกระบังนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับ ป. 1 - 4 ถึงร้อยละ 42.86 ร้อยละ 28.58 เรียนจบในชั้น มศ. 1 - 3 ไม่มี ผู้ใดเรียนในชั้นเตรียมอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาหรืออุดมศึกษาเลย นอกจากนั้นผู้ที่ ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมพบว่าครึ่งหนึ่ง คือ ร้อยละ 50 จะมีการศึกษาในชั้น ป. 1 - 4 และไม่มีผู้ใดมีการศึกษาระดับตั้งแต่ มศ. 1 - 3 ขึ้นไปเลย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาดี คือ ระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา นั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพรับราชการและรับจ้าง จะมีผู้ที่ดำเนินการค้าขายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนผู้ที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับ มศ. 3 ลงมาจนกระทั่งถึงผู้ทีเพียงอ่านออกเขียนได้ ส่วนใหญ่จะทำงานกันทางด้านเกษตร กายา และทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะชาวลาดกระบัง ผู้ที่ทำการ เกษตรและทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ไม่มีผู้ใดได้รับการศึกษาสูงกว่าชั้น มศ. 4 - 5 เลย

3.2 รายได้

ตารางที่ 18) อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามระดับรายได้
ต่อเดือน

รายได้ (บาท)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000	2.5
1,001 - 2,000	33.0
2,001 - 3,000	37.0
3,001 - 4,000	18.5
4,001 - 5,000	4.0
5,001 - 6,000	3.5
มากกว่า 6,000	1.5
รวม	100.0
	(200)

จากตารางที่ 18 จะพบว่าชาวลาดกระบังส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะปานกลาง เนื่องจากร้อยละ 37 เป็นผู้ที่มีรายได้ขอสมัคร คือ ประมาณเดือนละ 2,001 - 3,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 33 มีรายได้เดือนละประมาณ 1,001 - 2,000 บาทต่อเดือน ซึ่งใกล้เคียงกับรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2520 ประมาณ 1,900 บาทต่อเดือน ส่วนร้อยละ 18.5 เป็นผู้ที่มีรายได้ระหว่าง 3,001 - 4,000 บาทต่อเดือน นอกเหนือไปจากนั้นเป็นผู้ที่มีรายได้ในระดับต่ำกว่า 1,000 บาท และเป็นผู้ที่มีรายได้สูงตั้งแต่ 4,001 บาทขึ้นไป

4. การประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากอาชีพหลัก

นอกจากจะทำงานประจำแล้ว ยังมีหัวหน้าครัวเรือนชาวลาดกระบัง ร้อยละ 20.5 ได้ประกอบอาชีพอื่น ๆ อีกด้วย

จากตารางที่ 19 พบว่า อาชีพที่ชาวลาอกระบังทำนอกเหนือไปจากอาชีพหลัก คือ อาชีพรับจ้าง โดยมีถึงร้อยละ 51.22 อีกร้อยละ 21.95 เป็นผู้ประกอบอาชีพการค้าขายและบริการ ร้อยละ 12.20 จะมีการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น พับถุงชาย รับทำขนมส่งตามร้านต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนผู้ที่ทำการเกษตร เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ มีร้อยละ 9.75 นอกนั้นอีกร้อยละ 4.88 จะทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมหลังจากเลิกงานประจำแล้ว เช่น ทำงานในโรงงานผลิตลูกฟุตบอล เป็นต้น

ตารางที่ 19) อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นจําแนกตามการประกอบอาชีพอื่นนอกจากอาชีพหลัก

อาชีพ	ร้อยละ
การเกษตร	9.75
ค้าขาย, บริการ	21.95
รับจ้าง	51.22
อุตสาหกรรมในครัวเรือน	12.20
ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม	4.88
รวม	100.0 (41)

เหตุผลที่ของประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือไปจากการทำงานประจำนั้นร้อยละ 85.37 กล่าวว่าเพื่อเป็นการหารายได้เพิ่มเติมให้แก่ครอบครัว เนื่องจากปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจตกต่ำ รายได้ประจำไม่พอใช้ในครอบครัว จึงจำเป็นต้องหารายได้พิเศษจากการทำงานอดิเรกขาย ส่วนร้อยละ 9.76 เป็นผู้ต้องการให้วิชาชีพที่เรียนรู้นำมา

ทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ครอบครัวด้วยอีกร้อยละ 4.87 นั่นอาจว่า เพื่อต้องการหาความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 20 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น จำแนกตามเหตุผลของการที่ประกอบอาชีพอื่น

เหตุผล	ร้อยละ
เพื่อหารายได้เพิ่มขึ้น	85.37
ต้องการใช้วิชาชีพให้เป็นประโยชน์	9.76
ต้องการหาความรู้และความชำนาญเพิ่มขึ้น	4.87
รวม	100.00 (41)

นอกจากนี้ ในครอบครัวของชาวลาคกร ยังมีชีวิตความเป็นอยู่จะมีการช่วยเหลือรวมมือกับประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัว โดยนอกจากหัวหน้าครอบครัวแล้วยังมีบุคคลอื่นในครอบครัวไปทำงานเพื่อหารายได้ด้วยซึ่งมีถึง 113 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 56.5 ของครอบครัวที่เป็นตัวอย่าง บุคคลอื่นนอกจากหัวหน้าครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมีรายได้ ส่วนใหญ่จะแบ่งรายได้ให้แก่ครอบครัว มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ ร้อยละ 7.08 หรือเพียง 8 ครอบครัว จากใน 113 ครอบครัว ที่สมาชิกผู้ทำงานมีรายได้แต่ไม่ได้แบ่งรายได้ให้ครอบครัว

ข. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1. ภูมิฐานะเดิม

ตารางที่ 21 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	ร้อยละ
เขตลาคกระบัง	24.5
เขตอื่นในกรุงเทพฯ	26.5
ภาคกลาง	27.0
ภาคเหนือ	4.0
ภาคใต้	6.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8.5
ภาคตะวันออก	3.0
รวม	100.0 (200)

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าผู้ที่อยู่ในชุมชนลาคกระบังปัจจุบันจะมีทั้งผู้ที่
 ✓ เป็นชาวลาคกระบังตั้งแต่กำเนิดและผู้ที่เกิดในที่อื่น ๆ แต่เข้ามาอยู่ในชุมชนลาคกระบัง
 เป็นจำนวนมาก นั่นคือ เป็นผู้ที่เกิดในเขตลาคกระบังมีร้อยละ 24.5 แต่ผู้ที่มีภูมิลำเนา
 เดิมอยู่ในภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) จะมีจำนวนสูงสุด คือ ร้อยละ 27
 รองลงมา คือ ผู้ที่เกิดในกรุงเทพมหานครแต่เป็นบริเวณเขตอื่น ๆ นอกเหนือจากเขต
 ลาคกระบังร้อยละ 26.5 สำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิมจากภาคต่าง ๆ จะเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนา
 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 8.5 ภาคใต้อ้อยละ 6.5 ภาคเหนือร้อยละ 4
 และภาคตะวันออกร้อยละ 3

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ในชุมชนลาคกระบังนี้จะเป็นผู้ที่สืบถิ่นกำเนิดเดิมจาก
 ที่อื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อกวบรวมกันแล้วจะมีจำนวนถึงร้อยละ 75.5 และจากกา
 ที่มีบุคคลจากที่ต่าง ๆ เข้ามาอยู่ในชุมชนนี้มากขึ้นจะช่วยสนับสนุนให้ชุมชนนี้มีความเจริญเติบโต

ขึ้น และยอมจะส่งผลต่อการขยายตัวของชุมชนด้วย

2. การย้ายถิ่น

ตารางที่ 22 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามความถี่การย้ายถิ่น

การย้ายถิ่น	ร้อยละ
ไม่เคยย้ายถิ่น	16.5
ย้าย 1 ครั้ง	47.0
2	21.0
3	6.0
4	4.0
5 ครั้งขึ้นไป	5.5
รวม	100.0 (200)

ในชุมชนลาดกระบังการอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรมีอย่างสม่ำเสมอจะเห็นได้จาก ตารางที่ 22 จะพบว่าตั้งแต่ประชากรที่เริ่มมีครอบครัว หมายถึง แยกอยู่กับครอบครัวเดิมซึ่งอาจเป็นไปได้ในกรณีที่แต่งงานแล้วแยกครอบครัว หรือย้ายมาอยู่ตามลำพังเพื่อสะดวกในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ร้อยละ 16.5 เป็นผู้ที่ไม่เคยย้ายถิ่น ส่วนใหญ่จะมีการย้ายถิ่นเพียง 1 ครั้งเท่านั้น โดยมีถึงร้อยละ 47 อีกร้อยละ 21 เป็นผู้ที่ย้ายถิ่น 2 ครั้ง เพียงร้อยละ 6 และร้อยละ 4 เป็นผู้ที่ย้ายถิ่น 3 ครั้งและ 4 ครั้งตามลำดับ นอกนั้นเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไปซึ่งมีเพียงร้อยละ 5.5 เท่านั้น

นอกจากนั้น การย้ายถิ่นของชาวลาดกระบังนี้สามารถจำแนกได้เป็นการย้ายถิ่นภายในชุมชน และการย้ายถิ่นระหว่างชุมชน โดยการย้ายถิ่นภายในชุมชน หมายถึง การย้ายระหว่างแขวงภายในเขตลาดกระบัง ส่วนการย้ายถิ่นระหว่างชุมชนเป็นการย้ายจากที่อื่น เช่น ในเขตกรุงเทพมหานคร และภาคต่าง ๆ เข้ามาอยู่ในเขตลาดกระบัง

ตารางที่ 23 อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามการย้ายถิ่น (ครั้งสุดท้าย)

การย้ายถิ่น	ร้อยละ
<u>ย้ายถิ่นภายในชุมชน</u>	
ย้ายระหว่างแขวงในเขตลาดกระบัง	19.16
<u>ย้ายถิ่นระหว่างชุมชน</u>	
ย้ายจากเขตอื่นในกรุงเทพฯ มาอยู่ในเขตลาดกระบัง	51.50
ภาคกลาง	8.98
ภาคเหนือ	4.19
ภาคใต้	2.99
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7.79
ภาคตะวันออก	5.39
รวม	100.0 (167)
ไม่เคยย้าย	(33)

จากตารางที่ 23 เป็นการย้ายถิ่นครั้งสุดท้ายของชาวลาดกระบังที่อยู่ในบริเวณศูนย์กลางของชุมชนเขตลาดกระบังที่ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลพบว่าเป็นผู้ย้ายถิ่นภายในเพียงร้อยละ 19.16 โดยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ย้ายมาจากเขตอื่นในกรุงเทพมหานคร เข้ามายู่ในเขตลาดกระบังถึงร้อยละ 51.50 ส่วนผู้ที่มาจากภาคกลางร้อยละ 8.98 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 7.79 ภาคตะวันออกร้อยละ 5.39 ภาคเหนือร้อยละ 4.19 ส่วนผู้ที่มาจากภาคใต้จะมีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 2.99 เท่านั้น

✓ กล่าวได้ว่า ชาวลาดกระบังปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ย้ายมาจากที่อื่นมาก ซึ่งมักจะย้ายมาจากเขตอื่นในกรุงเทพมหานคร แล้วย้ายเข้ามาอยู่ในเขตลาดกระบัง โดยมีเหตุผลที่สำคัญ คือ ต้องการเปลี่ยนที่อยู่ใหม่และขยับขยายจากที่อยู่เดิม หาซื้อบ้านใหม่ ดังตารางที่ 24 มีถึงร้อยละ 43.71 เนื่องจากสภาพภายในใจกลางเมืองกรุงเทพมหานครแออัด ทั้งทางด้านที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานที่ทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม เมื่อประชากรมีรายได้ปานกลางพอที่จะขยับขยายหาที่อยู่อาศัยได้ใหม่ในที่มีความสะดวกสบาย พอสมควร จึงเลือกแถบบริเวณชานเมืองเป็นที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ เช่น บริเวณชุมชนลาดกระบังนี้ ส่วนเหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ ผู้ที่ย้ายที่ทำงานใหม่ เพื่อความสะดวกในการสัญจรไปมา ไม่เสียเวลาในการเดินทาง จึงต้องหาที่อยู่ใหม่ให้ใกล้ที่ทำงานมีถึงร้อยละ 19.76 อีกร้อยละ 16.17 เป็นผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนนี้เพราะเหตุที่แต่งงานแล้ว ย้ายตามครอบครัว สำหรับร้อยละ 10.78 เป็นผู้ที่ต้องการหาที่พำนักหาที่ใหม่ จึงต้องย้ายที่อยู่เพื่อความสะดวกในการประกอบอาชีพใหม่ ส่วนร้อยละ 7.18 อ้างเหตุผลถึงสภาพแวดล้อมในที่อยูเก่าไม่ดี และร้อยละ 2.4 ย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนลาดกระบังเพื่อการศึกษาศึกษา

จากลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า ชุมชนลาดกระบังปัจจุบันเป็นบริเวณชานเมืองที่ได้รับความนิยมจากบุคคลทั่วไปในกรณีที่ต้องการจะหาที่อยู่ใหม่ ซึ่งจำนวนร้อยละ 43.71 ของผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่นี้ให้เหตุผลในการเข้ามาอยู่ในชุมชนลาดกระบังจากด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งมีส่วนทำให้ชุมชนลาดกระบังมีการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชน คือ มีที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจนเป็นผลทำให้ชุมชนขยายตัวมีความเจริญขึ้นในที่สุด

ตารางที่ (24) อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามเหตุผลของการย้ายถิ่น

เหตุผล	ร้อยละ
ย้ายที่ทำงานจึงต้องย้ายที่อยู่	19.76
แต่งงานจึงย้ายตามครอบครัว	16.17
ต้องการเปลี่ยนที่อยู่ใหม่และซื้อบ้านใหม่	43.71
ย้ายเข้ามาเพื่อการศึกษา	2.40
สภาพแวดล้อมที่อยู่เดิมไม่ดี	7.18
ต้องการหาที่พำนักใหม่	10.78
รวม	100.0 (167)

ไม่เคยย้าย (33)

ชาวลาดกระบังที่อยู่ในปัจจุบันนี้ จากการสุ่มตัวอย่างพบว่า ยังมีอยู่ถึง ร้อยละ 15.5 ที่มีความตั้งใจจะย้ายไปอยู่ที่แห่งใหม่ โดยมีเหตุผลที่สำคัญ คือ การคมนาคมปัจจุบันไม่สะดวก อีกทั้งที่อยู่ปัจจุบันไกลจากที่ทำงานและโรงเรียน จึงต้องการย้ายไปอยู่ที่อื่นเพื่อให้ใกล้ที่ทำงานและโรงเรียนของบุตรหลาน นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ย้ายเพื่อต้องการประกอบอาชีพอื่นจึงต้องหาที่อยู่ใหม่เพื่อความเหมาะสมในการประกอบอาชีพใหม่ ตลอดจนมีผู้ที่แต่งงานและอาจย้ายไปอยู่กับครอบครัวใหม่ จึงต้องย้ายจากที่อยู่เดิมนี้

3. ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน

ประชากรที่อยู่ในชุมชนลาดกระบังส่วนใหญ่มีญาติพี่น้องอยู่ในกรุงเทพมหานครจะมีเพียงร้อยละ 9.5 เท่านั้น ที่ไม่มีญาติพี่น้องอยู่ในกรุงเทพมหานคร นอกจากนั้นยังมีญาติพี่น้องอยู่ในต่างจังหวัดอีกด้วย โดยมีถึงร้อยละ 79 ของชาวลาดกระบัง ส่วนอีก ร้อยละ 21 เท่านั้นที่ไม่มีญาติพี่น้องอยู่ต่างจังหวัดเลย

ด้านความสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง จากการสัมภาษณ์ถึงการติดต่อทางด้านเศรษฐกิจ คือ การให้ความช่วยเหลือในระหว่างญาติพี่น้อง เกี่ยวกับด้านการเงินและการงาน ในทาง ด้านส่วนตัว มีการทบปะ พุดคุย มีการเยี่ยมเยียนทั้งในการไปมาหาสู่ และจดหมายติด- ตอถึงกัน ตลอดจนการช่วยเหลือในงานต่าง ๆ เช่น งานบุญ พิธี ประเพณีต่าง ๆ พบ ว่าชาวลาดกระบังส่วนใหญ่ยังมีการติดต่อกับญาติพี่น้อง คือ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนม กันดี

ทางด้านเศรษฐกิจ ชาวลาดกระบังร้อยละ 65 มีการติดต่อให้ความช่วยเหลือ ด้านการเงินซึ่งกันและกัน โดยการกู้ยืมเงินร้อยละ 55.5 ยังมีการติดต่อกับญาติพี่น้องใน เรื่องการงานโดยการเคหาทางให้ทำ ญาติเคยช่วยหางานให้และมีการปรึกษาเรื่องอาชีพ การงานในคานส่วนตัว ร้อยละ 89.5 ยังพบปะพุดคุยกับญาติพี่น้องอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 76.5 มีการเยี่ยมเยียนตามข่าวคราวทั้งการไปมาหาสู่และมีจดหมายติดต่อกัน ส่วนร้อยละ 86.5 มีการช่วยงานกันในช่วงญาติพี่น้อง เมื่อมีการทำบุญต่าง ๆ ในงานพิธี ร่วมสนุก กันบ้างในบางโอกาส จะเห็นว่า การติดต่อกับญาติพี่น้องส่วนใหญ่จะสนิทสนมกันในด้าน ส่วน ตัว ทางด้านเศรษฐกิจมีชาวลาดกระบัง เพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่ยังติดต่อช่วยเหลือกัน ใน ระหว่างญาติพี่น้อง

ในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการติดต่อกันทาง ด้านเศรษฐกิจและเรื่องส่วนตัว ชาวลาดกระบังร้อยละ 60 มีการช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น การให้กู้ยืมเงินซึ่งกันและกันในหมู่เพื่อนบ้าน การช่วยเหลือด้านการงาน มีเพียง

ร้อยละ 51 ทางด้านส่วนตัวมีความสนิทสนมกับ ก๊อ ร้อยละ 83 ของชาวลากระบังมี การพูดคุยกับเพื่อนบ้าน ในเรื่องทั่ว ๆ ไปเสมอ ร้อยละ 81 จะช่วยเหลือเพื่อนบ้านเมื่อ มีกิจกรรมทางศาสนา การทำบุญ งานพิธี และร่วมสนุกเมื่อมีงานรื่นเริงต่าง ๆ ร้อยละ 67.5 เคยไปเที่ยวด้วยกันทั้งในกรุงเทพมหานครและเดินทางไปเที่ยวพักผ่อนยังต่างจังหวัด ร้อยละ 81.5 มีการหยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้กันระหว่างเพื่อนบ้านใกล้เคียง จะเห็นได้ ว่า ในหมู่เพื่อนบ้านในละแวกใกล้เคียงกันชาวลากระบังจะมีความสนิทสนมกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะทางด้านส่วนตัว ส่วนการติดต่อกันทางเศรษฐกิจมีน้อย

ตารางที่ (25) ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน

การติดต่อ	ญาติ	เพื่อนบ้าน
	ร้อยละ	ร้อยละ
ก. <u>ด้านเศรษฐกิจ</u>		
1. การช่วยเหลือด้านการเงิน	65.0	60.0
2. การช่วยเหลือด้านการเงิน	55.5	51.0
ข. <u>ด้านส่วนตัว</u>		
1. การพูดคุย	89.5	83.0
2. การเยี่ยมเยียน	76.5	70.0
3. การช่วยงาน	86.5	81.0
4. การไปเที่ยวด้วยกัน	0.0	67.5
5. การยืมสิ่งของเครื่องใช้	0.0	81.5

4. การสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย

เป็นการพิจารณาถึงการสาธารณสุขในชุมชนนี้รวมถึงการปฏิบัติคนและสถานที่ที่ชาวลาดกระบังนิยมไปรับการรักษาพยาบาล การใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว

เนื่องจากชุมชนเขตลาดกระบัง เป็นบริเวณชานเมืองของกรุงเทพมหานคร และบริเวณนี้ยังขาดโรงพยาบาลชานเมือง ซึ่งเป็นโครงการของกระทรวงสาธารณสุขที่จะจัดตั้งโรงพยาบาลชานเมืองขึ้น จะมีแต่เพียงสถานีอนามัยซึ่งเดิมขึ้นกับกระทรวงสาธารณสุข แต่ในปี พ.ศ. 2520 ได้โอนเป็นศูนย์สาธารณสุขโดยมีสายงานขึ้นกับสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ดังนั้น ประชากรในชุมชนนี้ เมื่อเจ็บป่วยจึงนิยมไปตรวจรับการรักษายาบาลที่ศูนย์อนามัยนี้ และรักษาที่คลินิกแพทย์ซึ่งทำการเปิดร้านให้บริการรักษาที่ตลาดหัวตะเข้ นอกจากนี้ ก็ยังมีผู้นิยมซื้อหายารักษาโรค ตามร้านขายยาทั่วไปในตลาดหัวตะเข้ จะมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่นิยมไปรักษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 26 สถานพยาบาลที่ชาวลาดกระบังนิยมไปรักษาพยาบาล

ประเภท	ร้อยละ
ชื่อยาที่ร้าน	23.5
คลินิกเอกชน	33.5
ศูนย์อนามัย	28.5
โรงพยาบาล	14.5
รวม	100.0
	(200)

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า ชาวลาดกระบังเมื่อเจ็บป่วยส่วนใหญ่ จะไปรับการรักษาพยาบาลที่แพทย์ตามคลินิกเอกชนถึงร้อยละ 33.5 อีกร้อยละ 28.5 จะเขาไปรับบริการจากแพทย์พยาบาลและพนักงานอนามัยที่ศูนย์บริการสาธารณสุขใกล้ ที่ทำการเขตร้อยละ 23.5 นิยมไปซื้อยาตามร้านขายยามารับประทานและอีกร้อยละ 14.5 จะเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

จากการเปรียบเทียบรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนและสถานี่รักษาพยาบาล ปรากฏว่าฐานะทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญในการเลือกสถานี่รักษาพยาบาลเมื่อยามเจ็บ คอย ดังตารางที่ 27

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และการเข้ารับการรักษาร่างกาย เมื่อเจ็บป่วย พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท เมื่อเจ็บป่วยนิยมไปซื้อยาที่ร้าน และเขาไปตรวจรับการรักษาที่ศูนย์อนามัยเป็นประจำ แต่ละแห่งมีจำนวนร้อยละ 40 ส่วนร้อยละ 20 จะเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล และไม่มีผู้ใดเข้ารับบริการรักษาที่ คลินิกเอกชนเลย ในผู้ที่ได้รับรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท สำหรับผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 1,001 - 2,000 บาท ก็เช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่คือร้อยละ 42.42 ยังนิยมไปซื้อยาที่ ร้านเมื่อเกิดการเจ็บไข้ได้ป่วย ร้อยละ 31.82 เขาไปรับการรักษาที่ศูนย์อนามัยของ เขตลาดกระบัง ส่วนผู้ที่เขาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลและคลินิกเอกชนมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 13.64 และ 12.12 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 2,001 ขึ้นไป นิยมเขาไปตรวจและรับการรักษาสุขภาพอนามัยที่คลินิกเอกชนเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา คือที่ศูนย์อนามัยของชุมชน และมีไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลตลอดจนซื้อยารับประ- ทานเองบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 4,001 บาทขึ้นไปจะไม่นิยมไปซื้อยา ที่ร้านรับประทานเองเลย เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย แต่อาจจะไปซื้อบ้างเล็กน้อยซึ่งไม่ ใดยาประเภทยาอันตรายเลย สำหรับผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 6,001 ขึ้นไปนั้น จะเข้ารับการ รักษาที่คลินิกและโรงพยาบาลเท่านั้น

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้ที่รายได้ค่อนข้างจะนิยมหาซื้อยาเองเมื่อบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย ไปตรวจรับการรักษาที่ศูนย์อนามัยบ้างและเดินทางไปรักษาที่โรงพยาบาลบ้าง ส่วนผู้ที่รายได้ปานกลางและรายได้สูง นิยมตรวจรักษาที่คลินิกนายแพทย์เอกชนบริเวณตลาดหัวตะเข้ ซึ่งให้บริการสะดวกรวดเร็ว นอกจากนั้นไปที่ศูนย์อนามัยบ้างซึ่งให้บริการแก่บุคคลทั่วไปในชุมชน เพราะยังไม่มีโรงพยาบาล ดังนั้น จึงมีจำนวนน้อยที่เดินทางไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตตอนของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ผู้ที่ซื้อยารับประทานเองนั้นก็ยังมีจำนวนน้อยเช่นกันในระดับผู้มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง

ตารางที่ 27) รายได้ของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามชนิดของสถานที่รักษาพยาบาล

รายได้	สถานที่รักษา				ร้อยละ
	ชื่อยาที่ร้าน	คลินิกเอกชน	ศูนย์อนามัย	โรงพยาบาล	
ต่ำกว่า 1,000 บาท	40.00 (2)	0.0 (0)	40.00 (2)	20.00 (1)	100 (5)
1,001-2,000 บาท	42.42 (28)	12.12 (8)	31.82 (21)	13.64 (9)	100 (66)
2,001-3,000 บาท	16.22 (12)	43.24 (32)	28.38 (21)	12.16 (9)	100 (74)
3,001-4,000 บาท	13.51 (5)	45.95 (17)	27.03 (10)	13.51 (5)	100 (37)
4,001-5,000 บาท	0.0 (0)	50.00 (4)	12.50 (1)	37.5 (3)	100 (8)
5,001-6,000 บาท	0.0 (0)	57.14 (4)	28.57 (2)	14.29 (1)	100 (7)
6,001 บาทขึ้นไป	0.0 (0)	66.67 (2)	0.0 (0)	33.33 (1)	100 (3)
					(200)

สำหรับการใช้จ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างในอดีตกับปัจจุบันพบว่า จำนวนร้อยละ 47 ของประชากรในชุมชนนี้จะมีการใช้จ่ายเงินทางคานสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น อีกร้อยละ 32.5 ใช้จ่ายน้อยลง ส่วนร้อยละ 20.5 มีการจ่ายเท่าเดิม ซึ่งสาเหตุเพราะ สภาพทางเศรษฐกิจและค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายในการตรวจรักษา คายาแพงขึ้นกว่าเดิม แต่มีจำนวนร้อยละ 15.5 ที่อาจถึงการใช้จ่ายเงินทางคานนี้สูงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากอายุมากขึ้น และสุขภาพทรุดโทรมลง ทำให้ต้องมีการตรวจรักษาบ่อยขึ้นกว่าเดิม

✓ ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยบอกสภาพทางสังคมของชุมชนลาคกระบังได้ คือ เรื่องการวางแผนครอบครัว เพราะนโยบายการลดอัตราเกิดของประชากรเป็นแผนในระดับชาติที่ส่งผลถึงการลดอัตราการเพิ่มของประชากรให้น้อยลงด้วย อันจะทำให้ชุมชนนั้นมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร ในเขตลาคกระบังก็เช่นกัน อัตราการเพิ่มประชากรมีอัตราส่วนร้อยละ 2.5 ต่อปี เป็นผลมาจากอัตราการเพิ่มตามธรรมชาติสูงขึ้น ประกอบกับการอพยพสุทธิก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สภาพชุมชนได้กลายเป็นชุมชนเกษตรกรรมมาเป็นชุมชนเมือง ดังนั้น โครงสร้างของครอบครัวที่เคยเป็นครอบครัวขยายก็เปลี่ยนมาเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น กำนันิยมในการมีบุตรมาก ๆ เพื่อเอาไว้เป็นแรงงานในการทำกร เกษตรก็เปลี่ยนไป เป็นมีบุตรน้อยแต่ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางสังคม หัวหน้าครอบครัวของชุมชนเขตลาคกระบังนี้ร้อยละ 79 เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวเป็นอย่างดี มีเพียงจำนวนร้อยละ 21 เท่านั้น ที่ขาดความรู้ทางด้านนี้ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ผู้ขาดความรู้ส่วนใหญ่ก็มีความประสงค์ต้องการที่จะเรียนรู้ถึงการวางแผนครอบครัว สาเหตุก็เพราะต้องการมีบุตรน้อย จะมีหัวหน้าครัวเรือนเพียงร้อยละ 3.5 เท่านั้นที่ต้องการมีบุตรเพิ่มขึ้นอีก

5. สถานพักผ่อน

เนื่องจากในชุมชนลาคกระบังบริเวณตลาดหัวตะเข้ เริ่มเป็นชุมชนเมือง มีตลาด และบริเวณร้านค้า ในประชากรในบริเวณแถบนั้นใช้บริการในการจับจ่ายใช้สอยสินค้าต่าง ๆ ได้

ตารางที่ 28 สถานะของอาหารและสิ่งของเครื่องใช้อื่น ๆ

สถานที่	อาหาร	เครื่องใช้อื่น ๆ
	ร้อยละ	ร้อยละ
ตลาดในชุมชนลาดกระบัง	89.5	66.5
ตลาดพระโขนง	7.5	15.5
บริเวณอื่นในกรุงเทพฯ และ จังหวัดใกล้เคียง	3.0	18.0
รวม	100.0 (200)	100.0 (200)

จากตารางที่ 28 พบว่า ส่วนใหญ่ชาวลาดกระบังยังใช้บริการในชุมชนอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการหาซื้อสินค้าทั้งอาหารและสิ่งของเครื่องใช้อื่น ๆ โดยร้อยละ 89.5 ของชาวลาดกระบัง เป็นผู้ซื้อหาซื้ออาหารจากตลาดในชุมชนลาดกระบัง ร้อยละ 7.5 ซื้อจากตลาดพระโขนง และร้อยละ 3 เป็นผู้ซื้อจากที่อื่นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ส่วนด้านการซื้อสิ่งของเครื่องใช้อื่น ๆ ร้อยละ 66.5 ยังคงซื้อหาในตลาดหัวตะเข้ของชุมชนลาดกระบัง ร้อยละ 15.5 เดินทางไปซื้อหาที่ตลาดพระโขนง บริเวณปากซอยออนนุส และแถบบริเวณศูนย์การค้าย่านพระโขนง ส่วนอีกร้อยละ 18 จะซื้อที่บริเวณอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าในชุมชนลาดกระบังนี้ ให้บริการในการซื้อหาสินค้าแก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างพอเพียง

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการที่ชุมชนให้บริการในการจำหน่ายสินค้าพอเพียงกับความต้องการหรือไม่ ชาวลาดกระบังร้อยละ 72 มีความคิดเห็นว่ามีสินค้าพอเพียงที่จะซื้อหาได้ตามความต้องการ ส่วนอีกร้อยละ 28 ยังมีความคิดว่า สินค้าต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่มีใครสะดวกต่อการซื้อหานัก

นอกจากนั้น ทางด้านความต้องการที่จะให้รัฐหรือเอกชนได้มีการขยายบริการยิ่งขึ้นไปอีกโดยจะจัดตั้งศูนย์การค้า หรือให้มีการขยายเพิ่มขึ้นนั้น จำนวนร้อยละ 77 ของชาวลาดกระบังต้องการให้มีการขยายทางด้านศูนย์การค้า เพื่อที่จะสะดวกในการซื้อหาได้ง่ายขึ้นกว่าปัจจุบัน แต่มีเพียงร้อยละ 23 ที่ไม่ต้องการให้มีการขยายทางการค้า หรือสร้างศูนย์การค้าเพิ่มขึ้น โดยมีสาเหตุเพราะเห็นว่าเท่าที่มีอยู่มีจำนวนพอเพียงแล้ว อีกทั้งถ้ามีการก่อสร้างเพิ่มเติมอีกจะทำให้สภาพแวดล้อมในชุมชนเปลี่ยนไป ซึ่งพวกเขายังคงต้องการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชนลาดกระบังไว้ไม่ให้เปลี่ยนแปลงไปมากเกินควร

ในเรื่องราคาสินค้าต่าง ๆ ที่มีการซื้อขายในชุมชนนี้ ชาวลาดกระบังร้อยละ 57.5 กล่าวว่าสินค้าในบริเวณนี้มีราคาเท่า ๆ กับสินค้าในบริเวณอื่น ๆ ส่วนร้อยละ 31 กล่าวว่าสินค้าแถบนี้มีราคาแพงกว่าที่อื่น ๆ แปร้อยละ 11.5 กล่าวว่าราคาถูกกว่าที่อื่น ๆ โดยเฉพาะจำพวกอาหารประเภทพืชผักต่าง ๆ เช่น ผักสด ปลา ผลไม้ เป็นต้น

6. การคมนาคมและการเดินทาง

เนื่องจากในชุมชนลาดกระบังมีถนนสำคัญเพียงสายเดียวที่ใช้เป็นเส้นทางหลัก คือ ถนนสาย พระโขนง - ลาดกระบัง เป็นถนนรอยคอนกรีต นอกจากนั้นยังเป็นถนนที่เชื่อมต่อกับสายอื่น คือ ถนนรามเกล้า (ลาดกระบัง - มีนบุรี) ซึ่งเชื่อมติดต่อกับถนนสายพระโขนง - ลาดกระบัง ด้วยมีเส้นทางคมนาคม คือ ทางรถไฟเข้ามาถึงกรุงเทพมหานคร เส้นทางเหล่านี้เป็นเส้นทางที่ใช้สัญจรในการเดินทางไปทำงานและไปโรงเรียนของชาวลาดกระบัง ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 56 เป็นผู้ทำงานในบริเวณเขตอื่นของกรุงเทพมหานคร ส่วนร้อยละ 4.5 จะเดินทางไปทำงานมั่งจังหวัดอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้

เคียง เช่น จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นต้น ที่เหลือเป็นผู้ที่ทำงาน
อยู่ในเขตลาคกระบัง ส่วนสถานศึกษานั้นส่วนใหญ่ักเรียน นักศึกษาจะเรียนในเขตลาค
กระบังและเขตอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร

ตารางแสดงอัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามสถานที่ทำงาน

สถานที่ทำงาน	ร้อยละ
ในเขตลาคกระบัง	39.5
ในเขตอื่นของกรุงเทพฯ	56.0
จังหวัดอื่น ๆ	4.5
รวม	100.0 (200)

ตารางที่ 29 ลักษณะการเดินทางไปทำงาน และไปสถานศึกษา

การเดินทาง	ไปทำงาน	ไปสถานศึกษา
	ร้อยละ	ร้อยละ
เดินเท้า	7.5	22.0
รถยนต์	76.0	43.0
รถไฟ	3.0	4.0
รถยนต์และรถไฟ	13.5	0.0
ไม่ตอบ	0.0	31.0
รวม	100.0 (200)	100.0 (200)

หมายเหตุ ไปสถานศึกษามีผู้ไม่ตอบร้อยละ 31.0 เนื่องจากผู้ที่ไม่ตอบเป็นผู้ที่ไม่มีบุตรหรือ
มีบุตรแต่ไม่ได้เขาเรียน

ตารางที่ 30 ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปทำงานและไปสถานศึกษา

ระยะเวลา	ไปทำงาน	ไปสถานศึกษา
	ร้อยละ	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 นาที	15.5	31.5
0.30 - 1 ชม.	26.0	9.0
1 - 2 ชม.	43.5	23.5
2 - 3 ชม.	15.0	4.0
3 - 4 ชม.	0.0	1.0
ไม่ตอบ	0.0	31.0
รวม	100.0	100.0
	(200)	(200)

หมายเหตุ ไปสถานศึกษามีผู้ไม่ตอบร้อยละ 31.0 เนื่องจากผู้ที่ไม่ตอบ เป็นผู้ที่ไม่มีบุตรหรือมีบุตรแต่ไม่ไปโรงเรียน

ชาวลาดกระบังร้อยละ 76 นิยมเดินทางไปทำงานโดยทางรถยนต์เพียงอย่างเดียว ร้อยละ 13.5 เดินทางทั้งทางรถยนต์และรถไฟ เพียงร้อยละ 3 เท่านั้นที่นิยมไปทางรถไฟเพียงอย่างเดียว อีกร้อยละ 7.5 เดินทางไปทำงาน เพราะเหตุที่สถานที่ทำงานใกล้กับที่พักอาศัย

การเดินทางไปสถานศึกษาของบุตรหลานในแต่ละครอบครัวนั้นส่วนใหญ่ไม่ทางรถยนต์ถึงร้อยละ 43 เดินทางไปโรงเรียนร้อยละ 22 เนื่องจากในชุมชนนี้มีสถานศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาตั้งอยู่ใกล้เคียงกันในบริเวณศูนย์กลางชุมชนทำให้สะดวกที่จะเดินทางไปสถานศึกษาได้ มีเพียงร้อยละ 4 เท่านั้นที่ใช้เส้นทางรถไฟ

สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปทำงานนั้น ส่วนใหญ่ได้ใช้เวลาประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง ในการเดินทางจากบ้านไปยังสถานที่ทำงาน คือ ร้อยละ 43.5 อีกร้อยละ 26 ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 30 นาทีถึง 1 ชม. ส่วนผู้ที่ใช้เวลาในการเดินทางไปทำงานตั้งแต่ 2 ถึง 3 ชั่วโมงนั้น มีถึงร้อยละ 15 เช่นเดียวกับร้อยละ 15.5 ที่ใช้เวลาในการเดินทางไปทำงานเพียงไม่ถึง 30 นาที บุคคลเหล่านี้ที่พักอาศัยจะอยู่ใกล้ที่ทำงาน การเดินทางจึงสะดวก

ส่วนการเดินทางไปโรงเรียนและสถานศึกษานั้น ร้อยละ 31.5 จะใช้เวลาประมาณไม่เกิน 30 นาที ในการเดินทางจากบ้านไปยังโรงเรียนร้อยละ 9 เป็นผู้ที่ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง ส่วนผู้ที่ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง จากบ้านไปยังสถานศึกษานั้น ประมาณร้อยละ 23.5 อีกร้อยละ 4 ใช้เวลาประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง ร้อยละ 1 เป็นผู้ที่ใช้เวลาในการเดินทางไปศึกษาเล่าเรียนถึง 3 - 4 ชม.

7. ความคิดเห็นต่อชุมชน

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผลสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อการเป็นแนวทางพัฒนาท้องถิ่นชุมชนต่อไปในอนาคต ไม่ว่าจะในการปรับปรุงบริการด้านต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ด้านการปกครอง ตลอดจนแนวทางในการวางแผนชุมชนภาค-กระบังในอนาคต จึงเห็นว่าการสอบถามความคิดเห็นที่ประชากรมีต่อชุมชนนั้นให้ประโยชน์อย่างมาก ทั้งปัญหาค้นต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตปัจจุบันและแนวทางการต้องการที่จะให้รัฐพัฒนาชุมชนนี้ให้เจริญยิ่งขึ้นในด้านใดบ้าง ซึ่งความคิดเห็นของประชากรในแต่ละเรื่องนั้นจำแนกได้ดังนี้

7.1 ปัญหาในการดำรงชีวิตปัจจุบัน

การสำรวจเกี่ยวกับปัญหาในการดำรงชีวิตของชาวลาดกระบังปัจจุบันนี้ หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นตัวอย่างทุกคนได้ระบุถึงปัญหาต่าง ๆ ซึ่งบางคนระบุ

นอกจากนี้ยังมีระเบิดเล็กสองแถวให้บริการด้วย ซึ่งการบริการก็ไม่ต่างกับรถโดยสารประจำทางเท่าใดนัก ชาวลาดกระบังต้องการให้รัฐเข้ามาดำเนินการด้านนี้ เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้พาหนะสัญจรไปมาที่มีความสะดวกและปลอดภัยกว่าในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ปัญหาด้านสาธารณูปการ เป็นอันค้ำรองลงมา สาธารณูปการหมายถึง สิ่งที่อำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของประชากรซึ่งรัฐบาลจัดสร้างขึ้น เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา การติดตั้งโทรศัพท์ เป็นต้น แม้ไฟฟ้าและน้ำประปาจะมีในชุมชนลาดกระบังแล้ว แต่ก็ยังกระจายไปไม่ถึงถึงชุมชน หรือบางแห่งน้ำประปาและไฟฟ้าจะเข้าไปไม่ถึงแล้วแต่บ่อยครั้งที่เกิดการขัดข้อง นอกจากนี้ชาวลาดกระบังยังขาดไฟฟ้าสาธารณะตามถนน ซอย และทางเท้าอีกมาก เพราะไฟฟ้าที่ติดตั้งตามสถานที่เหล่านี้ช่วยป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในยามค่ำคืนแล้วยังช่วยป้องกันภัยจากโจรผู้ร้ายและให้ความสะดวกแก่ผู้คนที่สัญจรไปมากด้วย สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในด้านสาธารณูปการนี้ คือ ชาวลาดกระบังยังขาดโทรศัพท์ที่ช่วยให้ความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ชาวลาดกระบังกล่าวถึงปัญหานี้ว่า การไม่มีโทรศัพท์ทำให้ชุมชนลาดกระบังขาดความเจริญไปอย่างหนึ่งด้วย เพราะในชุมชนเมืองนั้น การมีโทรศัพท์ช่วยติดต่อธุรกิจและสื่อความหมายต่าง ๆ ได้รวดเร็ว โดยเฉพาะในชุมชนลาดกระบังนี้สามารถติดต่อทางโทรศัพท์จากสถานีตำรวจได้เพียง 3 แห่งคือ ที่ว่าการเขตลาดกระบัง สถานีตำรวจนครบาลลาดกระบัง และสถานีตำรวจนครบาลจรเข้รอย บางครั้งเมื่อโทรศัพท์เกิดขัดข้องจะใ้การติดต่อได้เพียงวิทยุทางราชการตำรวจเท่านั้น

ชุมชนลาดกระบังก็เช่นเดียวกับชุมชนอื่นในกรุงเทพมหานครที่ประสบกับปัญหาคาน้ำโจรผู้ร้าย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและครอบครัว กล่าวคือในชุมชนนี้ยังมีขโมย โจรผู้ร้ายชุกชุมมาก และยังมีวัยรุ่นมั่วสุมติดยาเสพติดกันมาก เนื่องจากสภาพท้องที่บางแห่งยังเป็นสวนเหมาะที่จะให้โจรผู้ร้ายอาศัยหลบซ่อนการตรวจตราของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้ ซึ่งปัญหานี้ก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนทั่วไปอยู่เสมอ แต่อย่างไรก็ตามสถิติที่เก็บจากสถานีตำรวจแต่ละแห่งในเขตลาดกระบังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 - 2520 มีคดีอุกฉกรรจ์เฉลี่ยเฉลี่ยปีละ 4 - 5 คดี เท่านั้น สถิติธรรมดาเฉลี่ยปีละ 140 คดี

ปัญหาคนสาขารองสุดและสุขภาพอนามัยในชุมชนนี้คือ สิ่งแวดล้อมในชุมชน ลาดกระบังเริ่มเสีย น้ำในคลองเริ่มเน่า สังกันเหม็นและเป็นอู่เกิดเชื้อโรคได้ง่าย ควบคู่กันนี้ในลาดกระบังนี้ ยังมีพื้นที่เป็นคูคลองต่าง ๆ มากและติดต่อกันได้ น้ำจาก คูคลองเหล่านี้ ช่วยในการเกษตรกรรมเป็นเส้นทางคมนาคมและบางแห่งนำมาใช้ในชีวิต ประจำวันอีกด้วย ซึ่งเมื่อเริ่มเสียย่อมส่งผลกระทบต่อแถวลาดกระบังอย่างมาก ส่วนผู้ที่อยู่อาศัยริมน้ำนั้นนอกจากจะประสบกับปัญหาน้ำเสียแล้ว เสียงเรือยนต์วิ่งไปมา ยังทำ ความรบกวนอีกด้วย ส่วนเสียงรถจักรยานยนต์วิ่งตามถนนและเสียงดังก็ทำความรบกวนแก่ผู้อยู่ริมถนนเช่นกัน นอกจากนี้ สิ่งสำคัญด้านปัญหาสุขภาพอนามัยของชาวลาดกระบังคือ ชุมชนนี้และบริเวณใกล้เคียงยังไม่มีโรงพยาบาลที่สามารถให้การรักษาความเจ็บป่วยของประชาชนไม่ว่าโรคมะเร็ง ไข้ฉี่หนูหรือร้ายแรงใดจะมีเพียงศูนย์บริการสาธารณสุขของกรุงเทพมหานครที่ตรวจรักษาโรคทั่วไปเท่านั้น ที่ประชาชนสามารถเข้าไปรับบริการในด้านการตรวจรักษาสุขภาพอนามัย ซึ่งถ้าผู้ใดมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรง ก็มีความยากลำบากในการ เข้าไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลที่อยู่ในชุมชนตัวเมืองของ กรุงเทพมหานคร

✓ ปัจจุบันชุมชนลาดกระบังเริ่มขยายตัวโดยมีประชาชนเข้ามาตั้งบ้านเรือน อยู่อาศัยหนาแน่นขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาโดยทำให้ชุมชนเริ่มขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและส่วนใหญ่ของชาวลาดกระบังประสบปัญหาที่พักอาศัยอยู่ไกลจากที่ทำงาน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนส่วนมากเป็นผู้ที่เดินทางเข้าประกอบอาชีพบริเวณเขตอื่นของกรุงเทพมหานคร

ส่วนด้านการกั้นแนปัจจุบันบริเวณชุมชนที่เป็นศูนย์กลางของชาวลาดกระบังคือ ในแขวงลาดกระบังมีตลาดและร้านค้าพอเพียงที่จะให้ประชาชนทั่วไปจับจ่ายซื้อของต่าง ๆ ได้ แต่ชาวลาดกระบังก็ยังประสบปัญหาในการซื้อสินค้านั้น สินค้าบางอย่างแพงกว่าที่อื่น เช่น พริกของเครื่องใช้ต่าง ๆ แต่บางอย่างก็ถูกกว่าโดยเฉพาะพืชผักต่าง ๆ เท่านั้น และชาวลาดกระบังเห็นว่าการจับจ่ายซื้อสินค้าที่ราคาแพงกว่าที่อื่นมากนัก จึง

เป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง

ส่วนปัญหาอื่น ๆ เป็นเรื่องปลีกย่อยทั่วไป เช่น ความสะดวกในการติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในหน่วยงานต่าง ๆ การให้บริการของหน่วยงานท้องถิ่น ปัญหารายได้น้อย ปัญหาส่วนตัว เป็นต้น

7.2 ความต้องการในการพัฒนาชุมชน

จากตารางที่ 3.2 แสดงให้เห็นความต้องการของชาวลาดกระบังที่จะให้รัฐพัฒนาชุมชนนี้ให้เจริญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

คณะกรรมการคมนาคมต้องการให้แก้ไขปรับปรุงถนนสายประโชนง - ลาดกระบัง ในบริเวณตั้งแต่เริ่มต้นเข้าสู่เขตลาดกระบังที่ติดต่อกับแขวงประเวศของเขตประโชนง เพราะถนนขรุขระแคบและชำรุด ควรซ่อมแซมให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนพัฒนาทางเดินเท้า และถนนรอยสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน รถประจำทางรัฐควรเข้ามาดำเนินงาน เพราะปัจจุบันเอกชนดำเนินงานและจัดบริการเรื่องนี้ ซึ่งบริการไม่ดี สภาพชำรุด ทรุดโทรมไม่เหมาะที่จะนำมาวิ่งเลย

คานสาธารณสุขเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงพยาบาลในเขตชุมชน เพื่อให้บริการการรักษาความเจ็บไข้โดยแพทย์ของประชาชนแทนที่จะเข้าไปรับบริการตรวจรักษาในคลินิกแพทย์เอกชน และยังเป็น การช่วยเหลือลดความลำบากแก่ประชาชนในการเดินทางเข้ามารับการรักษาในชุมชนตัวเมืองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระยะทางไกล

คานสาธารณูปโภคชาวลาดกระบังต้องการให้รัฐจัดตั้งและให้บริการ คานการสื่อสารโดยการติดตั้งโทรศัพท์เช่นเดียวกับชุมชนอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานครที่ได้รับบริการนี้แล้ว โทรศัพท์ช่วยให้การติดต่อสื่อสารทั้งในคานธุรกิจและส่วนบุคคล เป็นไปโดยความรวดเร็ว และสะดวกขึ้น นอกจากนั้นต้องการให้ขยายการติดตั้งประปาและไฟฟ้าให้ทั่วทุกบริเวณในชุมชนลาดกระบังนี้

คานที่อยู่อาศัยปัจจุบันในชุมชนนี้มีบ้านเรือนเพิ่มขึ้นหนาแน่น ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เป็นเจ้าของมักมีฐานะดีหรือปานกลางที่อพยพย้ายมาจากในตัวเมืองเข้ามาอยู่ในบริเวณนี้ แต่ชวาลาคกระบังอีกไม่น้อยที่ยังประสบปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย ต้องการให้รัฐสนับสนุนในด้านการปลูกอาคารสงเคราะห์แก่ผู้มีรายได้น้อย และปลูกบ้านพักอาศัยให้แก่ข้าราชการ เนื่องจากยังมีบางครอบครัวที่ย้ายเข้ามาในชุมชนนี้ตามตำแหน่งหน้าที่การงานและประสบกับปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย จึงต้องการให้รัฐพิจารณาเรื่องดังกล่าวนี้ด้วย

ด้านการศึกษา แม้ชุมชนนี้จะมีโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาแล้ว แต่ในระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนของรัฐบาลมีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่เปิดสอนในระดับนี้ ชวาลาคกระบังเห็นสมควรที่จะช่วยขยายการศึกษาระดับนี้โดยให้มีสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอีก เพราะปัจจุบันบุตรหลานในครอบครัวชวาลาคกระบังจำนวนมากไม่น้อยต้องเดินทางไปศึกษาในสถานศึกษาแห่งอื่นจำนวนมาก อันเป็นการไม่สะดวกและเสียเวลาในการเดินทาง ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานครด้วย

ด้านสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชวาลาคกระบัง ซึ่งเป็นส่วนสาธารณะเพียงแห่งเดียวคือ สวนพระนครที่ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนในชุมชนนอกเหนือจากโรงภาพยนตร์ ซึ่งก็มีเพียงแห่งเดียวเช่นกันในชุมชนนี้ ชวาลาคกระบังต้องการสถานที่พักผ่อนอีก และสนามกีฬาสำหรับชุมชน เพราะปัจจุบันเมื่อมีการแข่งขันกีฬาใดอาศัยสนามในบริเวณสวนสาธารณะเป็นสถานที่แข่งขันซึ่งไม่สะดวก เพราะเหตุที่คับแคบ

ความสะดวกสบายในการซื้อสิ่งของเครื่องอุปโภค บริโภค เป็นสิ่งที่ชวาลาคกระบังต้องการเช่นกัน โดยเสนอแนะว่าควรมีการสนับสนุนให้สร้างศูนย์การค้าขึ้น นอกจากการสร้างตึกแถว ร้านค้าธรรมดา เพื่อให้มีจำนวนสินค้ามากขึ้น ประชาชนสามารถเลือกซื้อได้ และเป็นการประหยัดเวลาไม่จำเป็นต้องเดินทางไปซื้อสินค้าต่าง ๆ ถึงในตัวเมือง

แม้ชุมชนลาคกระบังค่อย ๆ ขยายตัวจากชุมชนบพมาเป็นชุมชนเมือง แต่ชวาลาคกระบังจำนวนมากที่ยังประกอบอาชีพการเกษตรอยู่ ระบบชลประทานเป็น

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการเกษตรกรรม ด้วยเหตุนี้ความต้องการให้มีการปรับปรุงระบบ
 ชลประทาน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชุมชนนี้เป็นอย่างยิ่ง เช่น
 เดียวกับด้านอุตสาหกรรม ชาวลาดกระบังหลายครอบครัวต้องการให้มีการขยายด้าน
 โรงงานอุตสาหกรรมให้มากขึ้น ด้วยเหตุที่พื้นที่ทำการเกษตรหลายแห่งได้เป็นบริเวณ
 พื้นที่อยู่อาศัย การค้า และอื่น ๆ เกษตรกรหลายครอบครัว จำต้องเปลี่ยนอาชีพไป
 ประกอบอาชีพอย่างอื่น ทั้งรับจ้าง ค้าขายและทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ
 ถ้ารัฐสนับสนุนให้มีการขยายโรงงานอุตสาหกรรมให้มากขึ้น จะช่วยให้กำลังแรงงาน
 ในชุมชนนี้มีการขยายตัวขึ้นและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ คือ เป็นการพัฒนาให้ชุมชน
 มีระบบเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมมากขึ้นด้วย

นอกจากนั้นการติดต่อประสานงานและความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการ
 เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ กับประชาชนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการอยู่ร่วมกันและการ
 พัฒนารูมชน ชาวลาดกระบังกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ปัจจุบันข้าราชการที่ปฏิบัติงานในท้อง
 ถิ่นลาดกระบังนี้ยังมีผู้ที่ขาดมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อกับประชาชน ทำให้ประชาชนในท้อง
 ถิ่นไม่สนใจต่อการบริหารและพัฒนารูมชนในรูปการบริการของรัฐ และชาวลาดกระบัง
 ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกว่า ถ้าข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่สามารถปรับปรุง
 ประสิทธิภาพในเรื่องนี้แล้ว สิ่งนี้จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

จะเห็นได้ว่าความต้องการของชาวลาดกระบังต่อการพัฒนาท้องถิ่นรูมชน
 นั้น ส่วนใหญ่สอดคล้องกับปัญหาในการดำรงชีวิตที่ยังมีอุปสรรค ถ้ารัฐมีการปรับปรุง
 และพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชน จะช่วยให้ชุมชนนี้มีความเจริญขึ้น

ตารางที่ 32 ความต้องการของชาวลาดกระบังในการพัฒนาชุมชน

ประเภทของความต้องการ	ร้อยละ
ด้านที่อยู่อาศัย	2.56
ด้านสาธารณสุข	13.08
ด้านการคมนาคม	45.13
ด้านสาธารณูปการ	18.72
ด้านการศึกษา	4.87
ด้านการพักผ่อนหย่อนใจ	2.83
ด้านการค้า	4.87
ด้านการเกษตร	1.79
ด้านการอุตสาหกรรม	1.79
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน	4.36
รวม	100.0
	(390)

หมายเหตุ จำนวนรวมในที่นี้ เป็นจำนวนรวมของประเภทความตองการที่หัวหน้าครัวเรือนระบุไว้เกินกว่า 1 คำตอบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุป

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนลาดกระบังที่เป็นบริเวณศูนย์กลางของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง นั่นคือ ทางเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ได้ทำการ เกษตร แต่มีอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย เป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับชุมชนลาดกระบังเพียงเริ่มต้นที่จะเข้าสู่ตัวเป็นชุมชนเมือง การอุตสาหกรรมยังกระจายไปไม่มากนัก ประชากรที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมจึงมีน้อย ประชากรในชุมชนนี้ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนอาชีพ แม้จะมีบ้างที่เปลี่ยนอาชีพแต่ก็เป็นการ เปลี่ยนอาชีพเพียงครั้งเดียวเท่านั้น สาเหตุในการเปลี่ยนอาชีพเพื่อต้องการรายได้เพิ่มตามสภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น รองลงมามีสาเหตุจากไม่พอใจอาชีพเดิม จึงต้องหาอาชีพใหม่ ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาคือ าระดับอาชีววะและอุดมศึกษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะประกอบอาชีพรับราชการและรับจ้างเป็นส่วนมาก และผู้ที่มีการดำเนินกิจการค้ามีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับ มศ. 3 ลงมา ส่วนใหญ่จะมีอาชีพค้าขาย ทำการเกษตร และทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะผู้ที่ทำการเกษตรและทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมไม่มีผู้ใดได้รับการศึกษาสูงกว่าชั้น มศ. 4 - 5 เลย สำหรับรายได้จวาลาดกระบังเป็นผู้มีฐานะปานกลาง เพราะส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,001 ถึง 3,000 บาทต่อเดือน มีเพียงจำนวนน้อยที่มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท และ 6,000 บาทขึ้นไป นอกจากอาชีพหลักแล้วร้อยละ 20.5 ของหัวทบาทครัวเรือนจวาลาดกระบังยังประกอบอาชีพอื่น ๆ อีกด้วย เพื่อเป็นการหารายได้ให้แกครอบครัวเพิ่มขึ้น

ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเห็นได้จากประชากรที่อยู่ในชุมชนลาดกระบังปัจจุบันนี้ จะมีผู้ที่มิถุนีค่าเนาเคิมในเขตลาดกระบังเพียงร้อยละ 24.5 เท่านั้น นอกนั้นเป็นบุคคลที่มิถุนีค่าเนาเคิมจากที่อื่นและย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนลาดกระบัง ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยย้ายเพียงครั้งเดียว และบุคคลที่ย้ายเข้ามาจากการย้ายครั้งสุดท้าย จะเป็นผู้ที่ย้ายจากบริเวณอื่นในกรุงเทพมหานครมาอยู่ในชุมชนลาดกระบังมากที่สุด โดยให้เหตุผล

ว่าการเปลี่ยนที่อยู่ใหม่หาบ้านใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงความแออัดในใจกลางเมือง มาหาที่อยู่แถบชานเมืองที่มีความสะดวกสบายพอสมควร ในด้านการสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง และเพื่อนบ้าน ชาวลาดกระบังจำนวนมากที่ยังมีการติดต่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ครอบครัวกับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านทั้งในด้านการเงินและการงาน แต่ความสัมพันธ์ในทางส่วนตัวพวกเขายังมีชาวลาดกระบังอีกมากที่สนิทสนมติดต่อกับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน ในด้านการพบปะ พูดคุย สนุกสนานต่าง ๆ เป็นไปอย่างปกติ ซึ่งถ้าเป็นสังคมชาวชนบทแล้วบุคคลในสังคมนั้นจะมีความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านโดยมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันในทุก ๆ ด้าน

ด้านการสาธารณสุข ประชากรที่มีรายได้น้อยจะนิยมหาซื้อยาเอง เมื่อบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย เขาไปรับการรักษาที่ศูนย์อนามัยและโรงพยาบาลบางส่วนของที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง นิยมเข้ารับการรักษาที่คลินิกแพทย์เอกชนในบริเวณชานเมือง ศูนย์กลางของชุมชนที่ศูนย์อนามัยและโรงพยาบาลข้างเคียงกัน ไม่มีผู้ใดไปรับการรักษาด้วยวิธีการอื่น ๆ นอกเหนือไปจากนี้ สำหรับความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัวนั้น หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ทั้งสามีและภรรยาจะมีความรู้ในเรื่องนี้ แต่ภรรยาติดตามผู้พี่สาวความรู้ส่วนมาก ก็มีความประสงค์ที่จะเรียนรู้เพื่อให้มีบุตรน้อย ตามลักษณะโครงสร้างสังคมเมืองที่หัวหน้าครัวเรือนต้องการมีบุตรน้อย ต่างกับสังคมชนบทที่ต้องการมีบุตรมากเพื่อเป็นแรงงานในการทำกรเกษตร

เนื่องจากชุมชนลาดกระบังค่อนข้างมีความเจริญเติบโตและขยายตัวขึ้น มีประชากรเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น ทางด้านร้านค้าและการบริการต่าง ๆ จึงเริ่มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้ในชุมชนจึงสามารถให้บริการแก่ประชาชนในการซื้อหาสินค้าต่าง ๆ ได้เพียงพอก มีประชากรจำนวนน้อยที่ยังอาศัยบริการเต้าน้ำจากบริเวณอื่นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนั้นการคมนาคมและการเดินทางไปทำงานไปสถานที่กักมาของชาวลาดกระบังจะใช้เส้นทางคมนาคมทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และทางเท้า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานในเขตอื่นของกรุงเทพมหานคร ทางด้านสถานศึกษาชั้น การศึกษาในระดับประถมและมัธยม ยังให้บุตรหลานที่ศึกษาเล่าเรียน

ในโรงเรียนชุมชนนี้ เว้นแต่ระดับอาชีวะและอุดมศึกษาที่ต้องอาศัยสถานศึกษาจาก
ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงบ้าง

สำหรับความคิดเห็นต่อชุมชนทั้งด้านปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและ
ความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาชุมชน ชาวลาดกระบังได้กล่าวถึงปัญหาด้านการ
คมนาคมติดต่อกันระหว่างชุมชนลาดกระบังกับชุมชนอื่นยังไม่สะดวกเท่าที่ควร นอกจาก
นั้น เป็นปัญหาด้านสาธารณูปการ สาธารณสุข และอื่น ๆ อีกที่รัฐยังไม่สามารถจัด
ดำเนินการ โดยให้บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ
อย่างพอเพียง และเหมาะสมพร้อมกับความเจริญที่ขยายตัวไปยังชุมชนนั้น ๆ ดังนั้น
ความต้องการของประชากรในชุมชน มักจะเป็นการพัฒนาในด้านคมนาคม ด้าน
สาธารณูปการ และอื่น ๆ ที่ตอบสนองในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย